

Az 1870-es francia-német háború lezajlása után Bismarck a következő kijelentést tette: „A francia hadsereget a német tanító verte meg“. Azt hiszem, nem nagyon túlozna, ha egy orosz Bismarck azt állítaná,

hogy Szovjetország a fasiszta Németország ellen vívott harcának diadalmas kimenetelét hadseregének demokratikus tanítói falankszjának köszönheti.

Iványi Pám M. István.

DIÁKOK ÁGYRAJÁRNAK

Az elmúlt hónapokban számos hírlapi cikk foglalkozott az ifjúság szociális helyzetével. „Diákok, egyetemisták ágyrajárnak, sorsuk kegyetlen, osztályrészüik nyomor.“

A diákszociális ügyekkel a kultuszminisztériumban külön ügyosztály foglalkozik, vezetője dr. Vatai László miniszteri osztálytanácsos. Tőle kérek felvilágosítást ezekben a kérdésekben.

— Való tény, hogy a háborús pusztítások következtében az egyetemi kollégiumok, diák- és tanoncotthonok nagy része, kb. 80 százaléká megsérült, elpusztult vagy más okokból használhatatlanná vált — kezdi beszámolóját. A múlt év elején hirtelen újjáéledt diákélettel nem tudott lépést tartani a technikai újjáépítés. Ennek következtében állott be az a helyzet, hogy az egyetemi ifjúság nagyon kevés töredéke tudott csak kollégiumokban elhelyezkedni. A helyzet azonban egyre javul. Megvilágítására a következő adatok szolgálnak.

Budapesten a következő kollégiumokat állítottuk teljesen helyre, ahol a bennlakók ellátást is kapnak:

Az Üllői-úti volt Horthy M. kollégium 240 személy, ezelőtt 380; gr. Teleki Pál diákotthon 140 személy, ezelőtt 140; Pázmány diákotthon 180 személy, ezelőtt 213; Györfly I. kollégium 100 személy, ezelőtt 100; Budai Szent Imre kollégium 150 személy, ezelőtt 180; Pesti Szent Imre kollégium 200 személy, ezelőtt 292; Diákok Háza 110 személy, ezelőtt 110; Ráday kollégium 99 személy, ezelőtt 99; Tanítók Háza 70 személy, ezelőtt 125.

A többi kisebb kollégiumot is beszámítva, a múlt év végéig helyreállítottunk 29 budapesti kollégiumot és diákotthont, melyekben a háború előtt 2596 diák nyert elhelyezést. Jelenlegi befogadóképességük és az elhelyezettek száma: 2140. Újabb létesítményeink: a Damjanich-utcai volt németbirodalmi

leányinternátus épületében egy 50 személyes leányotthon és a Pusztaszeri úton a 60 személyes Madách-Kollégium.

— Szükség van azonban még 1500—2000 személyt befogadó kollégium-komplexumra.

— Van-e mód ennek megvalósítására?

— Igen. Az ország területén kb. 60 épület volt az ú. n. Német Ház Rt. birtokában, ezek átvételéről folytatunk eredményes tárgyalásokat. Ezekben az épületekben diákszociális intézményeket fogunk létesíteni.

Remélhető, hogy a következő félévben már minden diák jól felszerelt kollégiumban fog otthont találni.

— Mennyi volt az ez irányban felhasznált összeg?

— A múlt év folyamán internátusok létesítésére, felszerelésére, élelmezésére 400 milliót fordítottunk. Ez éven a januári előirányzat 480 millió, a februári 870 millió.

Az ösztöndíjak kérdésére a következő felvilágosítást kapom:

— Eddigi működésünk alatt 7000 belföldi szociális ösztöndíjat létesítettünk. Fele közép-, fele főiskolás diákok tanulmányainak elősegítésére szolgál. Ezeket decemberben már kiosztottuk. Az október, november, december havi díjakat egyösszegben. Az infláció miatt azonban stabilizálni kell az összeget. Megoldása az állami fizetési státus valamelyik fokozata szerint fog történni, a mindenkori változásokkal.

— Szétosztásuk hogy történik?

— A demokrácia szellemében. Nyolc diákjóléti hivatal gondoskodik erről. Tagjai felerészben diákok és tanárok.

A külföldi ösztöndíjak kiosztása is megtörtént. A diplomáciai helyzet tisztázódásáig azonban ezeket is itthon kell felhasználni.

LONDON, 1948

Tízévi kényszerszünet után újra munkába fogott a Nemzetközi Olimpiai Bizottság és kitűzte a legközelebbi olimpiai játékok helyét és idejét: London, 1948. Meghívták erre a magyar sportolókat is. Az olimpia nemcsak sport, hanem társadalmi esemény is, ahol barátság és a béke jegyében gyűl össze a sportoló ifjúság. Szabályos versenyben mérik össze tudásukat, erejüket, ügyességüket. A küzdelemben ellenfelek, de nem ellenségek.

Dr. Mező Ferenc miniszteri tanácsostól kérünk egy kis olimpiai ismertetést. Ő vezeti a kultuszminisztérium sportosztályát, legjobb ismerője az olimpiai versenyek történetének, a sportról írott világszerte ismert könyvével nyerte meg az 1928-ban Amszterdamban rendezett szellemi olimpiai versenyt.

— Rendkívül örülök a kérdés felvetésének — mondja —, mert tanári munkám mellett évtizedek óta foglalkozom a sport történetével. Ezen belül pedig a művelődéstörténet egyik legnagyszerűbb intézményével, az olimpizmus történetével.

AMIT AZ OLIMPIÁRÓL TUDNI KELL:

— Az ókorban Krisztus után 393-ban Theodosius császár Milánóban kiadott rendelkezésével egyszer és mindenkorra megszüntette az olimpiai játékokat. Báró Coubertin Péter francia pedagógus 1894-ben újra életre keltette az olimpiai gondolatot. 1894-ben nemzetközi értekezletet hívott össze a Sorbonne-ra és ezen elhatározták, hogy felújítják modern alakban az olimpiai játékokat. Az első verseny megrendezésére a megbízást a klasszikus mult elismerésül Görögország kapta meg. 1896-ban volt az első verseny, ezen Hajós Alfréd műgyetemi

hallgató úszásban két bajnokságot nyert. 1946-ban van e kettős esemény ötvenéves évfordulója, s erről nagy ünnepség keretében emlékezünk meg ez év április 14-én. Az ünnepséget a Magyar Öszközvetség, az Olimpiai Társaság és a Testnevelés-tudományi Társaság rendezi a sporthatóságok közreműködésével. Nagy társadalmi eseménynek szánjuk, melyre meghívjuk a kormányt, a hazánkban tartózkodó diplomáciai képviselőket és számos külföldi sportolót is.

— Eddig 12 olimpiai játék volt, melyeken a magyar sportolók 36 győzelmi babért nyertek és 50 versenyző nemzet közül rangsorban a kilencedik helyen állnak.

— Hogyan készülnek sportolóink az 1948-as olimpiára?

— A szakszerű előkészítés az NSB és az alája tartozó szakszövetségek feladata. Legelső dolgunk a megfelelő pályákról, úszodákról, tornatermekről való gondoskodás. Rendbemozításuk a minisztérium sportosztályának ezidei legfőbb programja. A multtal ellentétben az olimpiai propagandát a vidékre is ki akarjuk terjeszteni, remélve, hogy a vidéken is fölbukkan néhány olyan öserő, aki méltón képviselheti a magyar sportot a londoni olimpián.

— Az olimpiai előkészületek egyik alapfeltétele, hogy a munka a legteljesebb harmóniában és békés hangulatban mehessen végbe. Ha ma kissé hangos is a nagy sporttábor a „csör-pörtől“, biztosra veszem, hogy hamarosan felváltja ezt a megértés, a kölcsönös bizalom, ami az előkészítő munkát eredményesen segíti elő. Különösen hangsúlyozom annak fontosságát hogy a szakszerű előkészítés érdekében az olimpiai kérdésekben olimpiai bajnokaink és helyezettjeink is szóhoz jussanak.

Zoltán Péter.